

Чигиринець Борис

Біографія

Народився 17.04.1889 р. у містечку Козельщина на Кременчуччині в родині учителя закону Божого. Мати була талановитим скульптором, зображення її творів були опубліковані у "Всесвіті" (стаття "Скульптор-аматор Чигиринцева", № 5, 1927), замолоду виступала у Харкові в театрі.

Чигиринець навчався у Лубенській гімназії, закінчив її з золотою медаллю.

Поезії почав писати ще на шкільній лаві в гімназії. Спершу це були російські вірші, а потім – під впливом поезії Старицького – українські. В 1907 р. Чигиринець вступив до Київського університету і захопився філософією, потім філологією, західноєвропейською літературою, особливо німецькою поезією, пише працю про Кляйста, Ленау, Беовульфа. Уже в університеті з'являється задум скласти велику антологію західної лірики.

В 1912–1913 рр. Чигиринець раптово від надзвичайної перевтоми та надмірного захоплення літературною працею захворює на неврастенію, революція застає його в лікарні. Від революції до початку Другої світової війни Чигиринець учителював по середніх школах, деякий час був також бібліотекарем, а в останні роки перед війною викладав українську мову та античну літературу у Лубенському педагогічному інституті.

Незабаром Чигиринця стали систематично звільняти з місць праці, а відтак і перестали друкувати. Останні роки він працював виключно над перекладами з Ленау та Пушкіна.

Відомий був Чигиринець і як композитор, у 1907 р. він написав музику до "Ой, чого ж ти почорніло, зеленее поле", яку надрукував М. Грінченко у Шевченківському збірнику Академії наук. Всього Чигиринець створив понад 200 мелодій до чужих та власних текстів, не враховуючи чотирьох оперет.

У 1920-х Чигиринець багато написав і переклав, проте надруковано було дуже мало. Публікувався у часописах, які виходили у Києві, Харкові, Лубнах, але найбільше в Дніпропетровську, де було опубліковано 11 віршів (у "Зорі"), одну поему і книжку для дітей.

Під час війни у 1943 р. в "Українському засіві" було надруковано його переклади з Ленау. То була остання публікація за підписом Борис Чигиринець.

Але у "Краківських Вістях" (29.09.1943) з'являється стаття Ол. Дамаскина "Забутий поет (Життя і творчість Бориса Чигиринця)", у якій з подиву гідними деталями описано життя поета і яку передрукували інші газети, зокрема берлінський "Голос". Факти, наведені у статті, а також листи Миколи Зерова дають підстави думати, що Олександр Дамаскин (Дамаскін) – це псевдонім Чигиринця. Тим більше, що за цим псевдонімом знаходимо ряд поезій, опублікованих у окупаційній пресі ("Дозвілля", "Пробоем", "Лубенський Вістник"), які близькі до поезики Чигиринця. За місця написання поезій

всюди вказуються Лубни, де проживав на ту пору Чигиринець. У "Лубенському Віснику" було також надруковано кілька оповідань О. Дамаскина, а в берлінському "Голосі" етнографічний нарис "Гірський культ на Лубенщині", статтю "Юнацькі погляди Миколи Зерова. За матеріалами архіву Б. Чигиринця" і передрук статті про Б. Чигиринця.

"Все, що надруковано, – невеличка частина написаного: більше 1189 поезій, зібраних у кілька збірників, 7 п'єс, 7 поем, а ще кілька сотень перекладів, – пишеться у статті. – Пояснив це він так: "Перешкодою була насамперед несучасність тематики – моя творчість була абсолютно аполітичною, історичною, революційно-романтичною, взагалі – старою. Старою була і форма: звичайні розміри, рима, звичайна мова, образність у змісті, а не в епітетах та порівняннях. Поезія – проста мовою музично-психологічна, таку знаходимо в німецьких поетів, на яких я переважно виховувався. Але сучасна манія новаторства у нас загородила мені шлях до літератури. Через мовну простоту, певно, відштовхнули мене і неокласики".

В Інституті літератури у фондї О. Білецького є 8 листів до Б. Чигиринця та чимало перекладів. Там же зберігаються упорядковані Б. Чигиринцем томи: "Николаус Ленау. Избранные стихотворения в переводах русских поэтов", "Ніколявс Ленау. Вибрані твори. Лірика. Поеми. Переклад Б. Чигиринця", його оригінальні поезії та переклади з Гете, Фрейліграта, Гуцкова, Ейхендорфа, Меріме, Верлена, Пушкіна, Ронсара, Мюссе, Леконт де Ліля, Бодлера, Вольфрама фон Ешенбаха (поема "Парсіфаль"), уривок з "Пісні про Нібелунгів".

По війні сліди Б. Чигиринця загубилися. Очевидно його, як і всіх, хто публікувався в окупаційній пресі, заарештували і знищили.

*Джерело: **Юрій Винничук. Невідоме Розстріляне Відродження.** Упорядник: Юрій Винничук. Харків: Фоліо. 2016. 768 с. ISBN 978-966-03-7531-4*